

gemeente **Oosterhout**

NOTA VOOR DE RAAD

Datum: 23 september 2016

Nummer raadsnota: Bl.0160456

Onderwerp: Systematiek rioolheffing

Portefeuillehouder:

Van der Helm

Bijlagen:

Ter inzage:

Voorstel:

1. De uitgangspunten voor de kostentoerekening binnen de rioolheffing met ingang van 2017 als volgt aanpassen:
 - a. De verhouding in de kostenverdeling tussen woningen en niet-woningen veranderen van 80/20 naar 90/10;
 - b. Het vastrecht voor niet-woningen gelijk stellen aan die van woningen;
 - c. Het huidige plafond voor grootverbruikers van 50.000m³ waterverbruik verhogen naar 100.000 m³ waterverbruik.

Samenvatting

De aanleg en het beheer van riolering is een gemeentelijke taak. Deze taak wordt bekostigd via de rioolheffing, een belasting in Nederland die geheven wordt door een gemeente voor (de mogelijkheid tot) het gebruik van deze riolering. De wet geeft aan dat de begrote baten van de rioolheffing niet hoger mogen zijn dan de begrote kosten; de gemeente mag dus geen winst maken op de riolering. Gelijktijdig wordt in deze vergadering het Water- en Rioleringsplan 2017-2021 aan de raad voorgelegd. Die nota gaat over het vaststellen van de ambitie en de daaruit voortvloeiende kosten. Deze nota gaat in op de vraag hoe de totale kosten van riolering opgebracht gaan worden door de verschillende gebruikers in Oosterhout. Voor een totaaloverzicht van alle kosten die worden toegerekend middels de rioolheffing, wordt verwezen naar bijlage 7 (financiële middelen) van het Water- en Rioleringsplan 2017-2021.

Wat willen we bereiken?

Op het gebied van rioolheffing zijn er vanaf 2017 een tweetal grote veranderingen merkbaar voor de gemeente. Deze veranderingen raken de basis waarop het oorspronkelijke verdeelmodel berekend is en maken het nodig om nog eens goed te kijken naar de vastgestelde uitgangspunten voor de rioolheffing.

Lagere kapitaallasten

De rente die wij in Oosterhout doorrekenen aan investeringen is altijd gebaseerd geweest op het gemiddeld betaald rentepercentage op onze leningportefeuille van de afgelopen jaren. Met ingang van de begroting 2017 wordt er in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) een andere verplichte wijze van rentetoerekening opgelegd. Hierover bent u ook kort geïnformeerd bij de perspectiefnota 2017. Deze wijziging houdt in dat er niet meer rente aan de producten toegerekend mag worden dan de werkelijk betaalde externe rente in het begrote jaar. Dit rentepercentage is met 1,75% (fors) lager dan de tot nu toe gehanteerde rente van 4,5%. Deze daling wordt veroorzaakt door:

1. Het beleid van de gemeente Oosterhout om zoveel mogelijk kort te financieren. Korte termijn rente is veel lager dan de rente voor langlopende leningen. De rente op korte leningen is zelfs negatief (geweest), waarbij er een rentevergoeding werd ontvangen in plaats van betaald.
2. De gemeente Oosterhout een aantal oudere (duurdere) leningen regulier heeft afgelost en gefinancierd met nieuwe leningen tegen een lager rentepercentage.
3. De gemeente Oosterhout vooral in recente jaren veel nieuwe leningen heeft afgesloten, waarvan de rentepercentages veel lager zijn dan oudere, bestaande leningen (eind 2010 € 50,1 miljoen vreemd vermogen, eind 2015 € 99,4 miljoen vreemd vermogen). Dit doet het gemiddelde van de betaalde rente dalen.

De lagere rentetoerekening heeft ook gevolgen voor de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing). Hierdoor worden er namelijk fors minder kapitaallasten aan afval en riolering worden doorbelast en hierdoor mogen er dus lagere heffingen bij de burgers en bedrijven in rekening worden gebracht. Met name bij de riolering is het effect hiervan fors te noemen vanwege de grote investeringen die in het verleden in het Oosterhoutse rioolstelsel zijn gedaan. Onderstaand overzicht geeft aan wat de gevolgen zijn voor de totale kosten.

Te verhalen middels:	Totale kosten in begroting 2016	Totale kosten in begroting 2017
Afvalstoffenheffing	€ 4.989.611	€ 4.518.335
Rioolheffing	€ 6.718.778	€ 5.356.177

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt zullen vooral de door te belasten kosten voor riolering fors dalen ten opzichte van 2016 (hierin zijn overigens de cijfers van het nieuwe concept-water- en rioleringsplan 2017-2021 al meegenomen).

Lager waterverbruik bedrijven

Daarnaast is er binnen de riolering, volgens de opgaven van de BWB, sprake van een fors lager waterverbruik bij de grootverbruikers. Waar in de voorgaande begrotingen nog is uitgegaan van 534.000 m3 waterverbruik bij de grootverbruikers, geeft de BWB aan dat we uit moeten gaan van 351.000 m3 waterverbruik. Er zijn een aantal factoren aan te wijzen die dit lagere uitgangspunt kunnen verklaren:

- Ten eerste is ook in het waterverbruik de economische trend van de afgelopen jaren zichtbaar. De productie van bedrijven is naar beneden bijgesteld en ook zijn de afgelopen jaren een aantal bedrijven failliet gegaan. Inherent hieraan is ook sprake van een lager waterverbruik.
- Daarnaast is ook het waterverbruik bij bedrijven harder gedaald vanwege waterbesparende maatregelen. Bij de grootverbruikers zijn waterbesparende maatregelen eerder rendabel, waardoor het waterverbruik in deze categorie sneller is gedaald.
- De gemeente ontvangt het waterverbruik dat als basis dient zoals gezegd van de BWB. Deze ontvangt het op haar beurt weer van het Waterschap de Brabantse Delta en van Brabant Water. We hebben, voor zover we zelf de beschikking hebben over deze gegevens, getracht om de eerder genoemde 534.000 m3 waterverbruik die als basis diende nader te analyseren. Deze nadere analyse doet vermoeden dat deze hoeveelheid waterverbruik destijds te hoog is ingeschat. Vermoedelijk hebben er in deze basishoeveelheid (incidenteel) ook nog afrekeningen van voorgaande jaren gezeten welke niet meer gecorrigeerd zijn naar het juiste jaar.

Dit lagere waterverbruik is al gebleken uit de realisatie van de jaarrekening 2015 en deze trend zet zich ook voort in de prognoses voor 2016. Omdat het waterverbruik bij de grootverbruikers lager is dan tot nu toe het uitgangspunt is geweest, is het nodig om nog eens goed naar de uitgangspunten van de rioolheffing te kijken.

Wanneer beide ontwikkelingen, op basis van de huidige uitgangspunten, worden doorberekend in de tarieven voor 2017 ontstaat het volgende beeld:

	Begroting 2016	Begroting 2017
Totale kosten	€ 6.718.778	€ 5.356.177
Te verhalen bij woningen (80%)	€ 5.375.022	€ 4.284.941
Te verhalen bij Niet-woningen (20%)	€ 1.343.756	€ 1.071.236
Vastrecht woningen	€ 234	€ 180
Vastrecht niet-woningen (= 1,5 keer tarief woningen)	€ 348	€ 276
Aantal kuubs waterverbruik	534.000	351.000
Tarief per m3		
- Ongematigd	€ 1,41	€ 1,82
- Gematigd	*€ 0,89	

* Het tarief per m3 is in 2016 gematigd door de inzet van € 277.680 uit de egalisatievoorziening.

Bij ongewijzigd beleid zullen de tarieven rioolheffing voor de woningen dus dalen met € 54 per aansluiting. Ook het vastrecht voor bedrijven zal dalen met € 72 per aansluiting. De kuubsprijs voor de grootverbruikers zal echter stijgen van € 0,89 naar € 1,82 per m3 waterverbruik. Deze stijging wordt enerzijds veroorzaakt doordat dit tarief in 2016 nog gematigd is vanuit de egalisatievoorziening en anderzijds vanwege het feit dat het aantal kuubs waarover de kosten verhaald moeten worden in 2017 fors lager is.

In het verleden is er vaker een matiging toegepast op de tarieven rioolheffing voor niet woningen (zowel op vastrecht als kuubsprijs). Dit is echter niet houdbaar, omdat de egalisatievoorziening riolering leeg is. In 2016 is er zelfs nog eenmalig geld vanuit de algemene middelen bijgestort in de egalisatievoorziening om de tarieven per m3 te kunnen matigen naar € 0,89.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het is daarom het overwegen waard om, juist op dit moment, de uitgangspunten voor de rioolheffing opnieuw tegen het licht te houden. Hiervoor zijn een aantal mogelijkheden:

- Het aanpassen van de bestaande verhouding in de verdeling van de kosten van 80/20 naar 90/10;
- Het vastrecht voor niet-woningen is nu 1,5 keer het tarief voor woningen. Deze verhouding zou kunnen worden aangepast;
- Loslaten van het plafond van 50.000m3 waterverbruik en voor het waterverbruik boven dit plafond ook een heffing instellen.

Onderstaand is op basis van de begroting 2017 een doorrekening gemaakt van bovengenoemde opties.

In onderstaande tabel is op basis van de in de begroting 2017 opgenomen kosten een doorrekening gemaakt van de drie bovengenoemde opties.

Hierbij wordt voor wat betreft het waterverbruik opgemerkt dat er in Oosterhout naar verwachting slechts gemiddeld zo'n drie bedrijven zijn die boven de huidige grens van 50.000m3 waterverbruik zitten. Daarom gaan we er nu vanuit dat met het ophogen van het plafond naar 100.000m3 er in totaal ook zo'n 100.000m3 aan waterverbruik bij komt dat belast kan worden. Onderstaand is dit uitgewerkt:

	2016 (80/20) Vastrecht =1,5	2017 (90/10) Vastrecht =1,5	2017 (90/10) Vastrecht=1	2017 (90/10) Vastrecht=1 Plafond 100.000m3
Totale kosten	€ 6.718.778	€ 5.356.177	€ 5.356.177	€ 5.356.177
Te verhalen bij woningen	€ 5.375.022	€ 4.820.559	€ 4.820.559	€ 4.820.559
Te verhalen bij Niet-woningen	€ 1.343.756	€ 535.618	€ 535.618	€ 535.618
Aantal kuubs waterverbruik	534.000	351.000	351.000	451.000
Vastrecht woningen	€ 234	€ 204	€ 204	€ 204
Vastrecht niet-woningen	€ 348	€ 312	€ 204	€ 204
Tarief per m3	€ 0,89	€ 0,13	€ 0,60	€ 0,46

Om een indicatie te hebben wat dit betekent, zijn onderstaand de effecten van deze verschillende opties voor verschillende bedrijven in beeld gebracht.

Rioolheffing	2016 (80/20) Vastrecht =1,5	2017 (90/10) Vastrecht =1,5	2017 (90/10) Vastrecht=1	2017 (90/10) Vastrecht=1 Plafond 100.000m3
Woningen	€ 234	€ 204	€ 204	€ 204
Waterverbr tot 500 m3	€ 348	€ 312	€ 204	€ 204
Waterverbr van 1.000 m3	€ 793	€ 377	€ 504	€ 434
Waterverbr van 5.000 m3	€ 4.353	€ 897	€ 2.904	€ 2.274
Waterverbr van 10.000 m3	€ 8.803	€ 1.547	€ 5.904	€ 4.574
Waterverbr van 25.000 m3	€ 22.153	€ 3.497	€ 14.904	€ 11.474
Waterverbr van 35.000 m3	€ 31.053	€ 4.797	€ 20.904	€ 16.074
Waterverbr van 50.000 m3	€ 44.403	€ 6.747	€ 29.904	€ 22.974
Waterverbr van 75.000 m3	€ 44.403	€ 6.747	€ 29.904	€ 34.474
Waterverbr boven 100.000 m3	€ 44.403	€ 6.747	€ 29.904	€ 44.134

In de onderstaande staat zijn de gevolgen van de verschillende opties voor Oosterhout afgezet tegen de tarieven van 2016 voor een aantal regio's.

Tarieven afgerond op hele euro's	Wonin- gen	500m3	1.000m3	5.000m3	50.000m3	100.000m3
Oosterhout 2016	€ 234	€ 348	€ 793	€ 4.353	€ 44.403	€ 44.403
Oosterhout 2017 ongewijzigd beleid	€ 180	€ 276	€ 1.186	€ 8.466	€ 90.366	€ 90.366
O'hout 90/10 – 1,5	€ 204	€ 312	€ 377	€ 897	€ 6.747	€ 6.747
O'hout 90/10 – 1	€ 204	€ 204	€ 504	€ 2.904	€ 29.904	€ 29.904
O'hout 90/10 – 1 plafond 100.000m3	€ 204	€ 204	€ 434	€ 2.274	€ 22.974	€ 44.134
Waalwijk	€ 120	€ 120	€ 332	€ 1.512	€ 13.618	€ 19.482
Bergen op Zoom	€ 319	€ 319	€ 319	€ 1.415	€ 13.745	€ 27.445
Etten-Leur	€ 209	€ 209	€ 349	€ 1.469	€ 14.069	€ 28.069
Breda	€ 193	€ 193	€ 405	€ 2.005	€ 20.005	€ 40.005
Roosendaal	€ 305	€ 305	€ 865	€ 5.345	€ 55.745	€ 111.744
Geertruidenberg	*€ 278	€ 470	€ 674	€ 1.770	€ 8.255	€ 13.610

* Geertruidenberg hanteert een eigenaarsdeel en een gedifferentieerd tarief voor het aantal gebruikers. Dit is een gemiddelde hiervan.

Voorstel aanpassing uitgangspunten

Om de effecten van de veranderende basisgegevens op een goede manier op te vangen wordt voorgesteld om:

- De opbrengstverhouding rioolheffing tussen woningen en niet-woningen te veranderen van 80/20 naar 90/10;
- Het vastrecht voor niet-woningen te veranderen van 1,5 keer het tarief voor woningen naar 1 keer het tarief voor woningen. Het vastrecht is daarmee voor alle aansluitingen gelijk.;
- Het plafond voor de heffing van waterverbruik te verhogen van 50.000m3 naar 100.000m3.

De totale effecten voor de rioolheffing in 2017 zijn dan als volgt:

	2016 (80/20) Vastrecht =1,5	2017 (90/10) Vastrecht=1 Plafond 100.000m3	Vershil
Totale kosten	€ 6.718.778	€ 5.356.177	
Te verhalen bij woningen	€ 5.375.022	€ 4.820.559	
Te verhalen bij Niet-woningen	€ 1.343.756	€ 535.618	
Aantal kuubs waterverbruik	534.000	451.000	
Vastrecht woningen	€ 234	€ 204	-/- € 30
Vastrecht niet-woningen	€ 348	€ 204	-/- € 144
Tarief per m3	€ 0,89	€ 0,46	-/- € 0,43

Zowel voor burgers als bedrijven kan daarmee het vastrecht in 2017 naar beneden met respectievelijk € 30 en € 144. Daarnaast zal ook de kuubsprijs voor de grootverbruikers aanzienlijk omlaag kunnen. Met het doorvoeren van deze aanpassingen in de uitgangspunten profiteren vrijwel alle categorieën die rioolheffing betalen.

De MKB-bedrijven in Oosterhout (waarvan de grootste groep alleen het vastrecht betaalt) profiteren aanzienlijk van de voorgestelde wijziging. Ook bedrijven met een iets groter verbruik profiteren van de voorgestelde aanpassingen. Voor de bedrijven met een zeer groot waterverbruik (100.000m3 of meer) hebben de voorgestelde wijzigingen nauwelijks tot geen financieel effect. Zij zullen ongeveer evenveel aan rioolheffing blijven betalen als in 2016. Op deze wijze blijft het uitgangspunt 'de verbruiker betaalt' behouden. De tarieven rioolheffing komen naar verwachting ook meer in lijn met de gemeenten in onze regio.

Wat mag het kosten?

Aan het aanpassen van deze uitgangspunten zijn geen kosten verbonden.

Op welke manier is vorm gegeven aan burgerparticipatie?

n.v.t.

gemeente **Oosterhout**

BESLUIT VAN DE RAAD

Nummer: BI.0160456

DE RAAD VAN DE GEMEENTE OOSTERHOUT;

Gelezen het voorstel van het college van 19 september 2016

BESLUIT:

1. De systematiek voor het toerekenen van rioolheffing met ingang van 2017 als volgt aan te passen:
 - a. De verhouding in de kostenverdeling tussen woningen en niet-woningen veranderen van 80/20 naar 90/10;
 - b. Het vastrecht voor niet-woningen gelijk stellen aan die van woningen;
 - c. Het huidige plafond voor grootverbruikers van 50.000m³ waterverbruik verhogen naar 100.000 m³ waterverbruik.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 oktober 2016.

DE RAAD VOORNOEMD,

, voorzitter

, griffier